

ind fra Havet, er dog den væsentligste Del af dens Kraft brudt af disse meget store Skovarealer, nogle af de største her i Landet, der ligge her mod Nord og Øst. Ved Nykøbing ligger der en Skov, der tager af for Vinden imod Nord; og for Vinde, der komme fra Vest, ville de høje Bakker sikkert byde en Del Læ. Derimod ligger Pladsen ubeskyttet ud mod Fjorden mod Øst, og nogen Læplantning kan der ikke laves der, i hvert Tilfælde ikke, uden at hele Udsigten mod Fjorden, den, som gør dette Sted saa smukt, tages bort. Men bestrides skal det ikke, at Nykøbing har en meget smuk Beliggenhed. Det har jeg ogsaa udtalt her ved Sagens første Behandling. Men hvor udmærket smukt beliggende Grunden end er, kan det dog ikke nægtes, at den ligger meget langt fra København og hele Frederiksborg Amt, og dette er et Forhold, der ogsaa maa tages Hensyn til. Indenfor selve Frederiksborg Amt er Hillerød det mest centrale Punkt. Fra 4 forskellige Kanter kan man komme dertil, fra Helsingør, fra Gilleleje med Gribskov-Banen, fra Frederiksværk og fra København. 4—5 Banelinier kan man saaledes sige naa ind til Hillerød, og den nye Bane Frederikssund-Slangerup vil maaske ogsaa komme inden altfor lang Tid.

Man har saa fremhævet Bekostningen og ment, at det blev dyrere ved Hillerød. Man indvender der mod mit Forslag, at efter det tager man Statens egen Jord, men Statens egen Jord har ogsaa sin Værdi — det var det ærede Medlem fra Frederikssund (L. Pedersen), der sagde det; af den Jord, der vil blive brugt til Anstalten, vil Staten kunne have en aarlig Indtægt af 4—5,000 Kr., og det repræsenterer altsaa en betydelig Værdi. Jeg er nu ikke sikker paa, at det er en daarlig Forretning, rent økonomisk set, at bygge paa Statens egen Jord ved Hillerød. Det kan blive det stik modsatte. Thi vi have Eksempler paa, at den Jord, der ligger tæt ved en offentlig Anstalt som den Sindssygeanstalt, stiger ganske betydeligt i Værdi. Jeg skal nævne Vridsløselille. Vridsløselille Straffeanstalt er anlagt midt ude paa den bare Mark mellem Glostrup og Taastrup. Alligevel er der nu i de godt 50 Aar, denne Anstalt har eksisteret, opstaaet en hel By rundt omkring den, saaledes at disse Marker

have faaet en ganske anden Værdi, end de vilde have haft, hvis Straffeanstalten ikke var bleven opført. Det er derfor meget muligt, at de store Arealer, som Staten har paa Trollesminde og Faurholm Jorder, ville stige betydeligt i Værdi, saaledes at det, Staten mister ved at bruge en Del af Jorden til denne Anstalt, vil indvindes mange Gange gennem Prisstigningen paa den Jord, man har tilbage. Derfor kunde det maaske ogsaa være af Betydning, hvis Anstalten nu bliver lagt ved Nykøbing, da at erhverve noget mere Jord end det, der er foreslaaet her i Lovforslaget, idet Værdien vel nok vil stige betydeligt, naar Anstalten bliver lagt der. Man kan sige, at Staten skal ikke indlade sig paa den Slags Grundspekulation. Den Tanke skal jeg ogsaa fuldt ud respektere; men ved Hillerød eje vi i Forvejen Jorden.

Saa er der Omkostningsspørgsmaalet. Blicher det da billigere at bygge ved Nykøbing end ved Hillerød, og bliver det billigere at drive en Sindssygeanstalt ved Nykøbing end ved Hillerød? Der kan i saa Henseende umuligt opgives bestemte Tal. Hvad enten vi bygge ved Hillerød eller ved Nykøbing, kan den i Lovforslaget foreslaaede Sum blive nedsat med det Beløb, der er foreslaaet af Udvalget, ca. 170,000 Kr., idet det, der skulde spares, er Elektricitets-, Gas- og Vandanlæg, og Gas, Vand og Elektricitet kan man faa begge Steder, uden at man behøver at udføre disse Anlæg. Hvad angaar den aarlige Pris, hvorfor man faar det, er den efter det Tilbud, Nykøbing Kommune har givet, noget billigere i Nykøbing end den, man kan faa det for ved Hillerød. Jeg vil straks føje til, at Staten maa være Nykøbing Kommune ganske overordentlig taknemmelig for dette Tilbud, og jeg paa-skønner i allerhøjeste Grad de store Ofre, som Nykøbing Kommune har bragt og vil bringe ved at tilbyde Staten Gas, Vand og Elektricitet til de Priser, den har gjort. Jeg vil haabe for Nykøbing Kommune, at den aldrig vil komme til at fortryde det, og at den vil kunne producere Gas, Vand og Elektricitet til de Priser, hvorfor den tilbyder Staten det; men jeg tror, at Kommunen paa dette Punkt maa være forberedt paa at møde en Skuffelse, idet den vistnok ikke kan producere det til de